

В.В. Валетенко, аспірант
Харківський національний технічний університет сільського
господарства ім. П. Василенка

КРИТИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙ В ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. В сучасних умовах для більшості аграрних підприємств гостро стоїть проблема зниження конкурентоспроможності. У зв'язку з цим актуальними стають питання вибору найбільш ефективного інструментарію управління інвестиційною діяльністю підприємства, а також, розробка шляхів підвищення інвестиційної активності з застосуванням передових інноваційних розробок.

Необхідність проведення аналізу методів оцінки інвестицій в інноваційний розвиток підприємства, а також розгляд вимог, принципів, рекомендацій та показників оцінювання ефективності інвестицій, на основі яких можна прийняти рішення про доцільність інвестиційних проектів, обумовлюють актуальність даної теми дослідження.

Аналіз існуючих підходів до оцінки інноваційно-інвестиційного розвитку сільськогосподарських підприємств дозволив дійти висновку, що інноваційний та інвестиційний розвиток розглядається відокремлено один від одного, що унеможливує отримання релевантних результатів такої оцінки. Втім, методичні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу, інвестиційного розвитку, інвестиційної привабливості та ефективності інвестицій наразі є настільки проробленими та високорозвиненими в сучасній економічній науці, що не зважати на ці здобутки в контексті вирішення завдань нашого дослідження неможливо. Саме тому необхідно поєднання найдосконаліших методичних підходів до оцінки інвестиційного розвитку з підходами до оцінки ефективності інновацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями щодо проведення оцінювання розвитку сучасного підприємства присвячено праці В.І. Костевка, Т.Й., І.А. Бланка, П. Хавренка, В. Берема, О.О. Пересади, Б.Г. Болдирева, та інших вчених-економістів. Необхідно зазначити, що економічні науки накопичила значну кількість методів і прийомів інвестиційного аналізу. При цьому найвідоміші методи можна поділити на три групи: 1) методи оцінки ефективності інвестицій за допомогою співвідношення грошових надходжень (позитивних потоків) з

витратами (негативними потоками); 2) методи оцінки ефективності інвестицій за бухгалтерською звітністю; 3) методи оцінки ефективності інвестицій, які ґрунтуються на теорії часової вартості грошей.

За допомогою вказаних методів здійснюється інвестиційний аналіз, оцінюється і порівнюється інвестиційна привабливість та ефективність напрямів інвестування, окремих програм та проектів, тощо. В економічній літературі, найпоширеніше, розрізняються три види оцінки ефективності інвестицій: фінансову (комерційну), бюджетну та економічну. Фінансова оцінка передбачає визначення фінансових результатів реалізації проекту для його безпосередніх учасників. Вона базується на очікуваній нормі дохідності, яка влаштовує всіх суб'єктів інвестування. При цьому інші наслідки впровадження проекту не враховуються. Бюджетна оцінка ефективності віддзеркалює фінансові наслідки для різних рівнів бюджетів, тобто очікувані співвідношення видатків, податків та зборів. Показником бюджетної ефективності впровадження проекту є різниця між податками та видатками певного рівня бюджету, ступінь яких залежить від впровадження конкретного проекту. Економічна оцінка ефективності проекту для національної економіки, для галузі, групи підприємств, підприємства, регіону тощо.

Від виду оцінки ефективності залежить вибір певних методів аналізу. Традиційні методи аналізу базуються на обчисленні таких показників, як норма (коефіцієнт) ефективності (дохідності) та період (строк) окупності інвестицій.

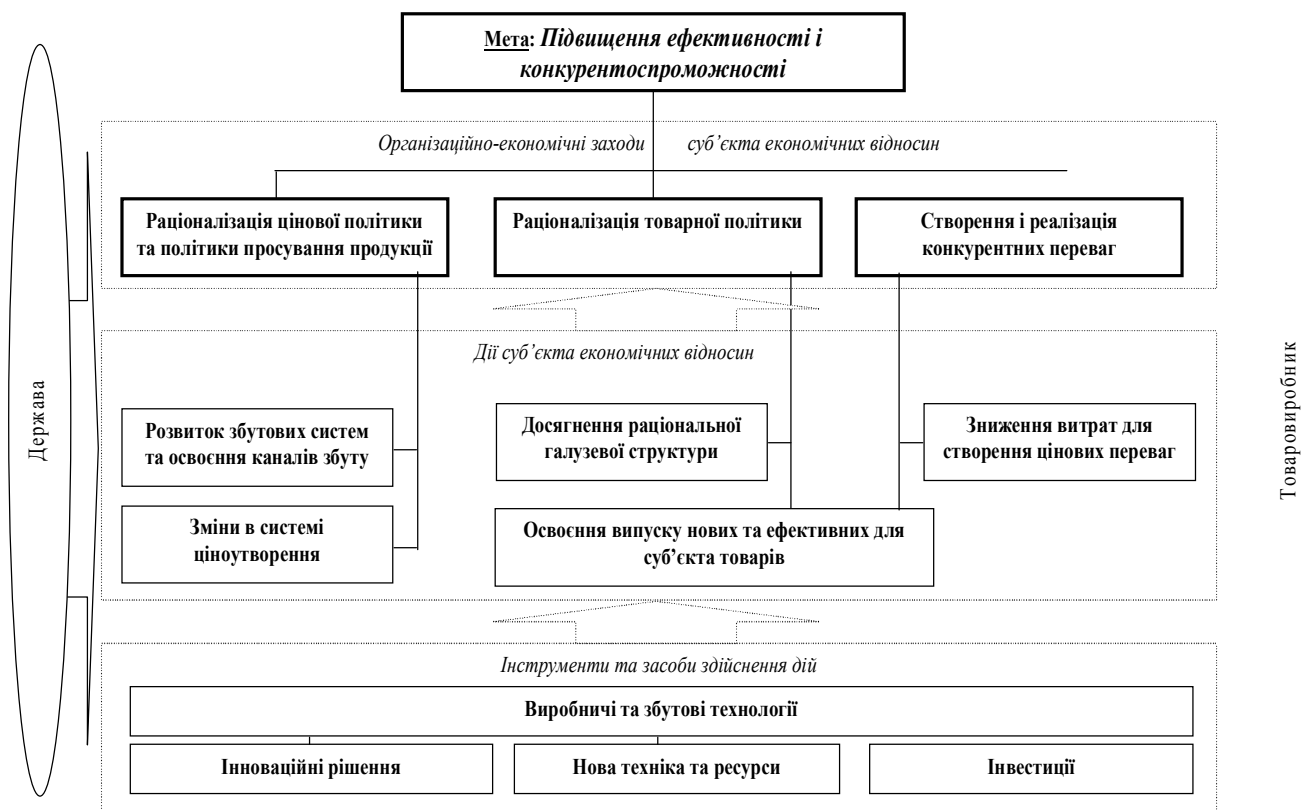
Проведений аналіз науково-методичної літератури показав відсутність єдиного підходу з окресленої проблематики, як в наукових колах, так і в практиці застосування єдиних заходів з оцінювання інвестицій в інноваційний розвиток підприємств. Тому, при оцінці інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства, не зважаючи на різні напрямки проведення такого оцінювання, ключовим аспектом процедури оцінювання виступає – ефективність інвестицій.

Цілі статті. Метою даної публікації є з'ясування сутності єдиного наукового підходу щодо оцінювання та обґрунтування інвестиційно-інноваційного розвитку сільськогосподарського підприємства .

Виклад основного матеріалу. Процес формування та реалізації стратегії інноваційного розвитку агробізнесу пов'язаний з побудовою моделі інноваційного розвитку аграрного виробництва й аналізом інноваційних чинників. В сучасній аграрній економіці, незважаючи на нинішній руйнівний стан, має забезпечуватися поступальний інноваційний розвиток.

Методичне підґрунтя аналізу інвестиційної складової розвитку підприємств є достатньо опрацьованим як на теоретико-методологічному, так і методичному рівні. Втім, далеко не вся існуюча система показників, методичних підходів та прийомів є адекватною специфіці аграрного виробництва, передусім, через те, що інвестиційні ресурси в сільському господарстві спрямовуються здебільшого не на розміщення у створенні нових видів продукції, а на розвиток якостей існуючих та зниження витрат на їх отримання у виробничому процесі. Таким чином, використовувати вказані методичні підходи для оцінки інвестицій в аграрному секторі не є доцільним без їх відповідної адаптації до умов розвитку сільськогосподарських товаровиробників. При цьому ключовим аспектом є необхідність обґрунтування питань інвестиційного розвитку через їх прив'язку до інновацій в сільськогосподарському виробництві, адже саме останні є основним джерелом і здешевлення продукції, тобто створення цінових переваг, і розвитку товарних якостей окремих видів сільськогосподарської сировини.

Більш докладно ці процеси пояснюють результати виконаного нами наукового пророблення питань формалізації організаційно-економічного механізму інноваційно-інвестиційного розвитку сільськогосподарських товаровиробників (рисунок).

Організаційно-економічний механізм інноваційно-інвестиційного розвитку сільськогосподарських товаровиробників

Під категорією «організаційно-економічний механізм» ми розуміємо відкриту систему суб'єктів, об'єктів, факторів, зв'язків, інструментів та засобів впливу, наявність та функціонування якої дозволяє протікати процесам розвитку. При цьому елементний склад вказаної системи щодо інноваційно-інвестиційного розвитку сільськогосподарських товаровиробників проілюстровано на рисунку.

Висновки. Проведені дослідження та узагальнення їх результатів дозволяють стверджувати, що в Україні наразі не існує цілісного комплексного підходу до інноваційно-інвестиційного розвитку вони розглядаються як окремі механізми впливу на економіку і дублюють один одного, та дуже рідко використовуються водночас. Причиною того може являтися те, що інвестор не готовий суттєво ризикувати капіталом і намагається вкладати кошти в розвиток сільського господарства поступово. Ці підходи не можуть розглядатись окремо, бо доповнюють один одного. Так як інновації не можуть існувати без інвестицій, а інвестиції можуть, але вкрай не ефективно. Тому тільки при комплексному підході, попередньо систематизувавши інноваційні і інвестиційні важелі, можна підвищити ефективність виробництва і отримати більш значимі конкурентні переваги, а отже й економічні результати.

Бібліографічний список: 1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: МП ИТЕМ, 1995. 2. Буряк С.В. Фінансово-кредитне забезпечення інвестиційної діяльності підприємств України / С.В. Буряк // Проблеми формування ринкової економіки: Міжвідомчий наук. зб. – Вип. 7. – К.: КНЕУ. – 1999. – С. 177-182. 3. Буряк С.В. Залучення іноземних інвестицій в економіку України / С.В. Буряк // Вчені записки: наук. зб. Вип. 2. – К.: КНЕУ. – 1999. – С. 168-171. 4. Буряк С.В. Проблеми і перспективи розвитку лізингу в економіці України / С.В. Буряк // Проблеми формування ринкової економіки: Міжвідомчий наук. зб. Вип. 8. – К.: КНЕУ. – 2000. – С. 330-337. 5. Буряк С.В. Роль кредиту в інвестуванні реального сектора економіки України / С.В. Буряк // Вчені записки: наук. зб. Вип. 3. – К.: КНЕУ. – 2001. – С. 137-144. 6. Хавренек П. Руководство по оценке эффективности инвестиций / П. Хавренек, В. Берем. – М.: АОЗТ Интерэксперт «Инфра-М», 1995. 7. Пересада А.А. Основы инвестиционной деятельности / А.А. Пересада. – К.:Либра, 1996. 8. Пересада А.А. Инвестиционный процесс в Украине. – К.: Либра, 1998. 9. Финансы капитализма / под ред. Б.Г. Болдырева. – М.: Финансы и статистика, 1990.

10. Костевко В.І. Методологічні питання оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства / В.І. Костевко // Вісн. нац. у-ту "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління. – 2011. – № 698. – С. 66–73.

Валетенко В.В. Критические аспекты современных методических подходов к оценке инвестиций в инновационный развитие сельскохозяйственных предприятий. В статье исследована проблема разработки единого комплексного подхода к обеспечению инвестиционно-инновационного развития отечественных сельскохозяйственных товаропроизводителей.

Valetenko V. Critical aspects of modern methodical approaches to an assessment of investments in innovative development of the agricultural enterprises. In article the problem of development of a uniform integrated approach to ensuring investment and innovative development of domestic agricultural producers is investigated.